

gaaer Amtene, og som ikke udtryffeligt er nævnet i selve Communalanordningen. Jeg har seet i et Amtsraads Bessendtgjørelser, at det har isinde at forlange, først at faae det paa-tænkte nye Communallov-Udkast oversendt til Betænkning, forinden det skulde kunne forelægges Rigsdagen. (Hør!). Dersom dette og andet Mere af den Slags virkelig skal kunne lade sig gjøre, er det meget vigtigt for dem, der ynde den nye Forsatning, at ikke længere end høist nødvendigt slige Mænd sidde der med Urette, og jeg siger, at disse Mænd sidde der med Urette, forsaavidt de have ladet dem afskjøbe det Privilegium, ifølge hvilket de sidde der. Nu maa man lægge Mærke til, at der aldeles ikke behøves at træffes nogen egentlig ny udenfor selve denne Lovs Bestemmelser liggende Foranstaltning, for at disse Valg kunde indrettes saaledes, at man ikke kunde klage derover, uagtet man har tilstræffelig Grund til at beklage, at det ikke er anderledes, nemlig fordi vi endnu ikke have faaet nogen ny Communallov; det hedder nemlig om Bornholm i § 26, at Amtsraadets Medlemmer skulle vælges af de Mænd, som af Sogneforstanderskabene ere udnævnte i dette Niemeed, og det er af den Grund, at der paa Bornholm ingen Sædegaarde findes. I det øvrige Danmark findes der heller ikke Sædegaarde, da der ikke findes Sædegaarde; altsaa var det den simpleste og letteste Foranstaltning af Verden, at man tilstrey Amtsraadene, at da der ikke længer eksistere Sædegaarde, og den før nævnte Lov af 13de August 1841 anviser, hvorledes man har at forholde sig i dette bestemte Tilfælde, saa opfordres de til at træffe lignende Foranstaltninger.

Med Hensyn til, at Lehnbesidderne uden Valg kunne indtræde i Amtsraadene vil jeg bemærke, at denne Ret deels er bortfalden ved Grundlovens § 97, som betager Adelen enhver til Adelskab knyttet Forrettighed. Det blev, da Sagen var for i Stænderne, fremhævet som en Grund til at lade Lehnbesiddere indtræde i Amtsraadene, at de udøvede Dverøvrigheds Myndighed paa deres Gods, men som bekendt er der en Anordning, som har betaget dem denne Rettighed, saa at altsaa denne Grund ikke længer kan ansføres for

at bibeholde den omtalte Forrettighed. Desuden blev Lehnbesidderne med Hensyn til Erstatningen for at miste den fri Hovedgaards-tart betragtede som Ciere, hvorved de ere satte aldeles i Lighed med andre Sædegaardeiere i denne Sag, og det er en ny Grund til, at de ikke længere beholde denne Forrettighed. Der blev paa den grundlovgivende Rigsforsamling af Justitsministeren paa det samlede Ministeriums Vegne med Hensyn til § 97 erklæret, at ikke blot de recent personlige, men ogsaa de blandede Rettigheder, det vil sige saadanne, som tillige beroede paa Bestidelsen af visse Eiendomme, maatte ligefrem betragtes som bortfaldne ved Grundloven. Jeg mener altsaa, at det er ganske i sin Orden, at Lehnbesidderne ikke uden Valg kunne blive Medlemmer af Amtsraadene. Det gjør mig ondt, at den ærede Indenrigsminister har troet, at man saa let kunde slippe bort fra den Forpligtelse, som dog unægtelig ligger deri, at Vedkommende ere blevne betalte for at miste denne Rettighed, og det kan ikke nægtes, at den netop hænger sammen med det saakaldte Sædegaards Begreb, som ikke blot er historisk, men ogsaa retligt, hvortil vi for Diebliffet maae see hen. Dersom den ærede Indenrigsminister iøvrigt ikke skulde finde videre Anledning til at tage Notits af den her reiste Forespørgsel, skal jeg tillade mig at forelægge et saadant Forslag til en Lov, som muligens kunde gjøre disse Valg retmæssige og bringe dem i Dverøvrighedsstemmelse med den Tilstand, som eksisterer, efterat Loven om Udjevningen af Forskjellen imellem privilegeret og uprivilegeret Hartkorn er udfkommen.

Indenrigsministeren: Forsaavidt den ærede Interpellant har paaberaabt sig § 22 i Loven af 20de Juni f. N. maa jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at den alene angaaer Uliggheden i Henseende til offentlige eller communale Byrder, og at den ikke håndler om Rettigheder, hvorimod Lovens § 1 netop tillige taler om Rettigheder, som den ophæver paa den Maade, som i de følgende Paragrapher nærmere fastsættes; og forsaavidt han har henholdt sig til Udtrykkene i Anordningen af 13de August 1841 § 26 med Hensyn til udparcellerede Sædegaarde, maa jeg bemærke, at